

Страусьва Альвіна Михайлівна

курсант 4-го курсу факультету
підготовки фахівців для підрозділів
кримінальної поліції

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Савенко Вікторія Петрівна,

старший викладач кафедри
кримінального права та кримінології

ІНТЕРНЕТ ТА ІНШІ ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ЯК ФАКТОР, ЩО СПРИЯЄ НАРКОТИЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ. ЗАПОБІГАННЯ НАРКОЗЛОЧИННОСТІ В ІНТЕРНЕТІ

Актуальність даного дослідження полягає в тому, що останні тенденції щодо розповсюдження наркотичних засобів через інтернет та соціальні мережі є невтішними. Своєчасна діяльність уповноважених правоохоронних органів щодо виявлення, фіксації та протидії фактам незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів має важливе значення сьогодні.

За даними статистики у 2019 році було виявлено близько 24 тисяч злочинів у сфері обігу наркотичних речовин, що на 40% більше, ніж у 2018 році. Посадовими особами органів, уповноважених на боротьбу з наркозлочинністю, у 2019 році було вилучено трохи більше трьох тонн наркотичних засобів. Також, у минулому році було ліквідовано 24 організовані злочинні організації, які займалися розповсюдженням наркотиків та було затримано 105 груп осіб, які вели продаж заборонених законом речовин [1].

Наведені статистичні дані дають можливість проаналізувати та оцінити масштаби поширення наркозлочинності на території нашої держави. Також, доцільним є зазначити, що Україна досить часто є транзитною країною для розповсюдження заборонених засобів і речовин.

Для більш ґрунтовного дослідження поставленого питання звернемося до Закону України «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори» від 15.02.1995 р. Відповідно до ст.1 цього закону: «наркотичні засоби – це речовини природні чи синтетичні, препарати, рослини, включені до Переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів» [2].

У цьому нормативно-правовому документі зазначений вичерпний перелік наркотичних засобів, у тому числі рослин і психотропних речовин, які заборонені або обмежені в обігу. Відповідно до норм Кодексу України про

адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України, Закону України «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними» та інших нормативно-правових актів відбувається регулювання суспільних відносин у досліджуваній сфері життєдіяльності.

Останнім часом випадки розповсюдження наркотиків через соціальні мережі та Інтернет зустрічаються досить часто. Тому держава здійснює внутрішню політику, що направлена на протидію розповсюдженню наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів. Для цього нині в Україні запроваджено сумісну діяльність підрозділу Національної поліції України щодо протидії наркозлочинності та кіберполіції. За результатами діяльності цих підрозділів у 2019 році було виявлено близько 255 випадків вчинення злочинів у сфері обігу наркотичних речовин із застосуванням мережі Інтернет.

Розповсюдження наркотичних засобів через мережу Інтернет здійснюється шляхом створення великої кількості сайтів, на яких пропонується придбати зазначені речовини. Також поширення наркотичних засобів проводиться через закриті та відкриті групи, чати у соціальних мережах.

Наприклад, якщо ми наберемо у пошуковому вікні будь-якої широко застосовуваної пошукової системи словосполучення «наркотичні засоби», то зможемо отримати близько 1 100 000 різних посилань. Ці сайти є досить різними за своєю спрямованістю. Певна їх частина містить опис зазначеної категорії, але й зустрічаються досить «цікаві» сайти, які пропонують перейти за посиланнями, аби отримати деяку інформацію стосовно зазначеного запиту. Вагома частина зазначених сайтів містить інформаційне наповнення, в якому описується обраний нами запит, але наведені описи мають різний характер.

Зустрічаються сайти, які спростовують інформацію щодо згубного впливу деяких наркотичних засобів та психотропних речовин. Іноді за допомогою мережі Інтернет людям нав'язується думка, що існують певні засоби та хімічні суміші, які допомагають «розслабитись» та зняти стрес.

Також досить поширеним є розповсюдження наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів через ряд соціальних мереж. Так, наприклад, широко використовуваний месенджер «Телеграм», який призначений для обміну повідомленнями між його користувачами, став інструментом, за допомогою якого злочинці реалізують свої наміри. За допомогою так званих «телеграм-каналів» здійснюється залучення осіб, які у подальшому зможуть придбати заборонені в обігу засоби та речовини. Особа, яка має намір придбати наркотичний засіб має змогу вільно спілкуватися через зазначену соціальну мережу зі злочинцем, який у даному випадку повністю

контролює увесь процес та може домовитися про передачу їй заборонених речовин за допомогою «закладки», яку залишає кур'єр у заздалегідь обумовленому місці. Аналізуючи дані, розміщені на сайтах відомих пошукових систем, можна зробити висновок, що розповсюдження наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів є досить суттєвою загрозою для безпеки суспільства.

Зараз наша держава намагається всебічно боротися із проблемою наркозлочинності. Задля цього в містах України було запроваджено ряд пілотних проектів, які мають профілактичну та виховну спрямованість. Наприклад, у Кременчуці поступово вводиться діяльність проекту «Кременчук проти наркотиків», в рамках якого планується проведення профілактичних та виховних заходів серед молоді міста. Також, у соціальній мережі «Телеграм» було створено спільноту, до якої всі охочі можуть додавати фото записів-посилань, розміщених з метою розповсюдження наркотичних засобів, на стінах будинків, парканів та інших споруд. Додавання цих фото може допомогти правоохоронними органам в розслідуванні злочинів, пов'язаних з обігом наркотиків.

На нашу думку, боротьба з наркозлочинністю в Інтернеті потребує комплексного підходу. Для цього держава має акцентувати увагу не тільки на проведенні певних профілактико-виховних заходів, але й зміну нормативно-правових актів, що регулюють дану сферу суспільного життя. Перегляд чинних законодавчих актів та встановлення більш суворого покарання за злочини у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів зможуть покращити ситуацію, що склалася в цілому.

Бібліографічні посилання

1. На наркоринку виявлено 80 нових психоактивних речовин, склад яких невідомий медикам. URL:<https://www.ukrinform.ua/> (дата звернення: 04.02.2020 р.).
 2. Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори: Закон України від 15.02.1995 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/60/95-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 03.02.2020 р.).
-